

כנס ירושלים לאמנות #6: גודש | Excess

כנס היברידי במכון ון ליר, בניין פולונסקי, רחוב ז'בוטינסקי 43, ירושלים
ישודר במקביל ברשת.

יום רביעי | 27.10.2021 – בין השעות 12:00–19:00

כנס ירושלים לאמנות שמתקיים השנה בפעם השישית יוקדש ל"גודש" – מושג בעל משמעויות אקטואליות, היסטוריות ופילוסופיות רבות.

חיי האדם בן זמננו גדושים בהצפות, עודפים והגזמה עד כדי התפקעות. מאי-שקט נפשי עד שטפונות, משפע מידע ותעבורה ברשתות חברתיות עד העומס בכבישים, מאפליקציות ניהול זמן, דרך זרם של אירועים פוליטיים וכלה במבצעי קניות בולמוסיים ותזונה עתירת מרכיבים הרסניים לבריאות. אפילו הרגעים המהפכניים ביותר בתולדות האנושות לא אופיינו בגודש בהיקפים של ימינו. גודש עוסק בשאלות של איזון: האם עודף במקום אחד יוצר בהכרח מחסור במקום אחר? מתי יש יותר מדי וכיצד מתמודדים עם כל השפע? האם, כפי שטוען למשל הפילוסוף ז'ורז' בטאיי, גודש הוא גורם מפתח בתהליכים חברתיים וכלכליים שמובילים לאלימות ולמלחמות?

גודש הוא גם מושג הולם לחשיבה בירושלים – עיר גדושה בעבר, הווה ועתיד, בטוענים לכתר, במצביאים, במדינאים, בבנאים, במנהיגים דתיים ובאמנים ומשוררים, שלא מפסיקים לגדוש את משעוליה הגשמיים והרוחניים במשך אלפי שנים. בכנס נבחן את המושג "גודש" ונראה כיצד הוא בא לידי ביטוי בעולם היצירה המקומי ובכלל. בין הסוגיות שידונו: אמנות בעידן של גודש מידע, אינטליגנציה מלאכותית ולמידת מכונה, השפעות פסיכדליות על אמנות עכשווית, פסיכואנליזה ובזות, גודש בעולם האמנות, גודש וחירות, ועוד.

כנס ירושלים לאמנות נוסד ביוזמת פסטיבל "מנופים" וכתבי העת "ערב רב" ו"הרמה", במטרה לחבר בין מוסדות להשכלה גבוהה לבין אמנים, אוצרים, מנהלים אמנותיים ואנשי מקצוע מעולם התרבות.

כנסים קודמים עסקו בנושאים "חתימה", "מה עושים עם אמנות?", "בירור יתרה", "תכסיס" ו"רגע האמת".

אוצרי ומנהלי הכנס: ד"ר רונן אידלמן ויונתן אמיר ("ערב רב"), רינת אדלשטיין ("מנופים", "הרמה") הפקה: אלינה אלכסה

מהלך הכנס:

ברכות ודברי פתיחה + מושב 1 | 12:00 – 13:30

ענבל הופמן | סידור עבודה

פסלת שיוצאת נגד הרעיון של פסל, מעמידה סביבות פיסוליות עמוסות פריטים וארעיות, המדברות על הקונפליקט בין היומיום השוחק והזמן העובר ללא שוב, לבין הצורך להעמיד דבר מה בעל משמעות שישאר ויחזיק את הרגע.

ענבל הופמן היא אמנית רב-תחומית ובעיקר פסלת, העוסקת בנשגב שביומיומי באמצעות שימוש ברדי-מייד ובחומרי גלם זולים וזמינים. עבודותיה מאופיינות בעמלנות ובפרטנות, חילוץ יופי מחומר בנאלי והפיכת החומר לדימוי. עבודותיה נרכשו לאוסף מוזיאון ישראל, והיא הציגה ארבע תערוכות יחיד והשתתפה בתערוכות קבוצתיות ופרויקטים בגלריות ומוזיאונים בארץ ובעולם.

ליטל בר נוי | בשינוי אדרת – על "אמנות המציאות הרבודה" כצוהר למתיחת גבולות רדיקלית

"הפילטר" הוירטואלי הוא אמנם פרי יצירתו של האמן, אך הוא לא מפסיק להתהוות ונוצר מחדש שוב ושוב על פני מי ש"עושים" אותו. בניגוד לציור, פסל, סרט או אפילו מופע פרפורמנס, "אמנות המציאות הרבודה" נחוות באופן אקטיבי על ידי המשתמשים. החוויה שנבראת בעת השימוש במסכה הוירטואלית מאפשרת להיטמע אל תוכה, ובכך מתערפלת ומיטשטשת זהות ה"אני", ואיתה גם המרחק שבין גוף האמן, היצירה והצופה.

ההרצאה תעסוק באופנים בהם הגודש הוירטואלי ש"פילטרים" יוצרים מאפשר למחוק לא רק את הגבול הדיכוטומי בין המרחב הפיסי לוירטואלי, אלא להגדיר מחדש את גבולות המגדר, ולהרחיב את גבולותיהם של שדות התרבות והאמנות.

ליטל בר נוי היא מעצבת חווית משתמש ואוצרת, בוגרת תואר ראשון מהמחלקה לתקשורת חזותית בשנקר וסטודנטית לתואר שני במחלקה למדיניות ותיאוריה של האמנויות באקדמיה בצלאל. בר נוי השתתפה בתכנית לחילופי סטודנטים במחלקה ללימודים ביקורתיים באקדמיה לאמנות גבוהה בוינה, אוסטריה. היא זוכת פרס הצטיינות בלימודים בשנה האקדמית תשע"ט, בוגרת תכנית המתמחים של

חברת "Facebook" העולמית, ובשנה האחרונה עובדת כמעצבת מוצרים דיגיטליים בחברת "Microsoft".

האנה ברוקמולר, נעה גינזבורג, מיכל ב. רון | גודש כפרקטיקה קווירית

מה יכול להיחשב רלוונטי? צמצום מוסכם ומשמוע המיקוד משמרים את הקאנון ואת גבולות הדיון. נדרשת פרקטיקה קווירית כדי לקרוא על אלה תיגר. לשם כך נציע גודש תיאורטי: התעקשות על עניינים צדדיים; קישור בין עובדות רחוקות; התעכבות על פרטים הנמצאים בשוליים.

האנה ברוקמולר היא חוקרת אמנות הפועלת בוינה, אוסטריה. בשנת 2020 היא השלימה דוקטורט באקדמיה לאמנות בוינה. המתודולוגיה שלה מתמקדת במחקר ארכיוני וקריאה פמיניסטית. בעת היא עובדת על פוסט-דוק בנושא פרסום ביתי.

נעה גינזבורג היא אמנית מיצב החיה ופועלת בניו יורק ובתל אביב. היא בוגרת תכנית ה-MFA לעבודת סטודיו בהאנטר קולג' בניו יורק. בעבודתה ברישום, פיסול ומיצבים תלוי מקום היא עוסקת באור, צבע ובהקשבה עמוקה, ומשחקת עם אופני התבוננות ותפיסה. גינזבורג לוקחת חלק בתארגנות העזרה ההדדית תרבות של סולידריות.

מיכל ב. רון היא חוקרת אמנות ותיאורטיקנית הפועלת בברלין, גרמניה. בשנת 2017 היא השלימה דוקטורט באוניברסיטה החופשית בברלין. מחקרה עוסק בהיבט הזמן באמנות העכשווית והיא כותבת קבועה למגזין המקוון התלת-שפתי לאמנות תוהו.

השוטרת אז-אולי. שם משפחה: יהיה יותר טוב ממשטרת ישר-אל הלב | גודש לקודש

איך בוראים סיפור? איך מרפאים פצע? איך משנים צורה? סיפורים ממשמרות של שוטרת במשטרת ישר-אל הלב ברחובות העיר ירושלים.

אופני פעולה במרחב הלב והעיר עם שימוש בתמימות, הומור, עדינות ונקודת מבט שמנסה לפעול מחוץ לקופסא בכדי להמיר גודש לקודש באהבה.

השוטרת אז-אולי היא שוטרת ליצנית שפועלת ברחבי ירושלים מה-1 באוגוסט 2020 עד שתשכון בעיר שלום.

הפסקה | 14:00-13:30

מושב 2 | 15:30-14:00

יעל אילת ון-אסן | Big-data, מיפוי וזיהוי תבניות - מה שנראה ומה שאינו נראה

המציאות בעידן הדיגיטלי מייצרת גודש מידע שלבני אדם אין שום אפשרות להכיל: כאשר אפשרויות איחסון המידע הופכות לכמעט בלתי-מוגבלות, המידע ממשיך להיערם ולהאסף ובמקרים רבים הופך את פיסות המידע הנפרדות לחסרות ערך כשאין דרך יעילה להנגשתם. אולם במקביל, פרקטיקות

חדשות של מיפוי מאפשרות לחלץ תבניות ידע וקישוריות, באופן המעניק לפרטים השונים משמעויות ותובנות חדשות שלא ניתן לאתרם אלא באמצעות השימוש ב-big-data. יתרה מזאת, במקרים מסוימים תובנות אלו יכולות להתקבל רק באמצעות הוספת מידע נוסף, "סינתטי", שנוצר ע"י אלגוריתמים של בינה מלאכותית.

ההרצאה תתמקד בבחינה ביקורתית של שימוש בטכנולוגיות מיפוי עכשוויות, ותבחן את המשמעויות הפוליטיות הנגזרות מן האפשרויות של איסוף נתונים ומיפויים בקנה מידה שלא התאפשרו בעבר.

ד"ר יעל אילת ון אסן היא חוקרת ואוצרת המתמחה בהקשרים שבין אמנות, עיצוב, עיצוב, מדע וטכנולוגיה.

אירית שטרנברג | האמנית והמכונה: בינה מלאכותית בין יצירה ליצרנות

על פני השטח, נראה שאלגוריתמים היום יכולים לכתוב כמו ניל גיימן ולצייר כמו ואן גוך. כלים מבוססי למידת-מכונה מפותחים בעוד ועוד מדיומים, ומאפשרים ליצור עבודות חדשות במאסה, על פי סטים נרחבים של דוגמאות קודמות.

כנגד המיקוד ביצרנות על-אנושית מבוססת-חיקוי, צומחות גישות חלופיות לשימוש בבינה מלאכותית ביצירה אמנותית. אלו מדגישות דווקא את האנושיות, הסוכנות, הפרטיקולריות, ואף הגילום הגופני של הישות היוצרת.

יוצגו פרויקטים מהגישות השונות, ודרכם יידונו הערכים החבויים בכל גישה ובעמדות שהיא מייצגת – ביחס למעשה האמנות וכן ביחס ליצירה הסופית.

אירית שטרנברג היא מעצבת, אמנית וכותבת. בוגרת תואר שני ממכון כהן באוני' ת"א. עבודת התזה שכתבה עסקה בביקורת פמיניסטית של בינה מלאכותית.

בן בנחורין | על NFT, קריפטו-ארט ובעיות אחרות

בשנה האחרונה ראינו כיצד ה-NFT חדר למיינסטרים, וכמעט כל אמני רוצה להרוויח מהאפשרויות החדשות. למרות ההתלהבות העצומה מהטכנולוגיה שמאפשרת ליוצרים ויוצרות עצמאיים אפיקי הכנסה שהם לא יכלו לדמיין, ישנם סימנים המעידים על תופעות הפוכות. מתקף עבודתי והכרתי עם קהילת האמנות הגדולה בעולם (deviantart.com), אציג כמה מחשבות על הנושא.

בן בנחורין הוא מעצב, מרצה ואמן דיגיטלי. ראש מסלול עיצוב מוצרים דיגיטליים בשנקר. מתמחה בפתרונות מערכתיים לעיצוב חווית משתמש ואמנות גנרטיבית מבוססת קוד.

נטע מוזס | Reality is virtual

וידאו במרחב המשותף של הדיגיטלי והממשי.

נטע מוזס היא אמנית וידאו ומיצב, בוגרת התוכנית המשלבת תואר במדעי המחשב באוניברסיטה העברית ותואר במחלקה לאמנויות המסך בבצלאל.

הפסקה | 16:00–15:30

מושב 3 | 17:30–16:00

Jeremy Biles | Toward a Sensibility of the Sacred: Anal Surrealism and the Erotics of Everyday Life

This talk draws upon psychoanalysis, surrealism, and the work of Georges Bataille in order to formulate an “anal surrealism” as the basis of an “erotics of everyday life”—a theory and practice predicated on energetic and interpretive excesses. Exploiting a curious link between the anus, the unconscious and the sacred—all sites of profound ambivalence—I adumbrate a “sensibility of the sacred,” an attitude of thought and an affective mode instigating limit experiences in which excessive ambivalence in various forms elicits an ecstatic disturbance of the boundaries that define the self in everyday life.

Jeremy Biles is an Associate Professor at the School of the Art Institute of Chicago and author of the book *Ecce Monstrum: Georges Bataille and the Sacrifice of Form*.

מכון לחקר החופש | החופש יוצא מכל החורים

שמפו 'כיף', פרסומת סמויה, אובר דראפט, חרדה קיומית, מנויי לנטפליקס, פקק תנועה, צפייה בסרטון של איש נופל ברשת החברתית, סי-די-סי, איי-בי-סי, שניצל תירס קפוא, תסמונת שטוקהולם, כותרות בוויי-נט, כותרות בהארץ, חרדה כלכלית, כאבי גב, גלגלצ, כאבי ראש, חרדה חברתית, תופעות לוואי, קטשופ בשקית, שניים במקרר, אולי ליום אחר, המהפכה הצרפתית, מהפכת אוקטובר, שתי מלחמות עולם, אולי שלוש, אולי כבר ארבע, נפילת ברית המועצות, כלכלה חופשית, משבר כלכלי עולמי, אוקיופיי-וול סטריט, מחאה חברתית ברוטשילד, מחאת בלפור, שריפות יזומות, הצפות מציפות, שמש שאומרים שצריך לכסות, ביום משועבדים לשגרה, ובלילה חולמים שהטוב מתממש מעבר לפינה, העולם מחובר מאי פעם אבל מגוון הגירויים הולך ומצטמצם, התרגלנו, חסרי אמונה ביכולת אמיתית לשנות. חייבים לשנות. רוצים להשתנות. לזרז פתיחה של ערוצים חדשים לתקשורת ושיתופי פעולה, למצוא עוד ועוד שותפים למסיבה ענקית של איסוף, שימור, הנגשה ושיתוף של ידע בכל האמצעים שישנם. הידד לכל התארגנות משמרת-חיים, לכל לקיחת אחריות, לכל נתינה בתום לב. איך נוכל באמת להיטיב עם עצמנו, סביבתנו הקרובה, החי, הצומח והעולם כולו.

מכון לחקר החופש הוא אוסף של פרטים הנפגשים לחקירת ויצירת התנאים הנדרשים לקיום של החופש כמשאב פתוח: משימתינו היא גישור והנגשה של הידע ושל כלל השותפויות שבדרך – על ידי אירועים, מעשי אמנות, מפגשים פומביים עם מומחים, שיחות פתוחות, יוזמות שיתופיות ופעולות ציבוריות.

הפסקה | 17:00 – 17:15

מושב 4 | 17:15 – 18:45

עידו הרטוגזון | גודש נומינוזי: כיצד להבין אסתטיקה פסיכדלית

הגודש הצבעוני של האסתטיקה הפסיכדלית הדיר אותה לא פעם משיח האמנות המרכזי. אולם לגודש העז וחסר הבושה הזה ישנם שורשים עמוקים בחוויה הפסיכדלית ובתאולוגיה המתמטית והרב-ממדית שבבסיסה. ההרצאה תעסוק במאפיינים שמייחדים את האסתטיקה הפסיכדלית ובמשמעותם.

ד"ר עידו הרטוגזון חוקר ומלמד תרבות פסיכדלית באוניברסיטת בר אילן, ובעל הטור משנה תודעה בעיתון הארץ.

ענת מנדיל, רקפת וינר-עומר | פיגורטיביות ודפורמציה ביצירתה של רקפת וינר עומר

דיאלוג בין האוצרת ענת מנדיל לאמנית רקפת וינר עומר, המתבסס על קריאה דלזיאנית ובפרט על ספרו של ז'יל דלז *Francis Bacon: Logic of Sensation* (Gilles Deleuze).

ענת מנדיל היא חוקרת אמנות ואוצרת המתמקדת באוצרות פמיניסטית. בוגרת תואר ראשון במסלול הדו-חוגי בתולדות האמנות ומגדר, ומסיימת בימים אלה את עבודת התזה "המעמד האפיסטמולוגי של דימויי מחשבה" בחוג לתולדות האמנות באוניברסיטת ת"א.

רקפת וינר-עומר נולדה בשנת 1965 בראשון-לציון. היא למדה במדרשה לאמנות ובתואר השני של בצלאל, ובנוסף למדה תואר ראשון בפסיכולוגיה וקולנוע באוניברסיטת ת"א. עבודותיה האקספרסיביות עוסקות בנושאים של זהות ופמיניזם, תוך ערעור על הסדר החברתי והאמנותי גם יחד. חיה ופועלת בתל אביב-יפו. עבודותיה נמצאות באוסף מוזיאון עין חרוד, מוזיאון בת ים, בנק לאומי, אוסף סרג' תירוש, מיטשל פרסטר (ניו יורק) ואוספים פרטים רבים בארץ, בניו יורק ובלוס אנג'לס. זוכת פרס עדוד היצירה 2008 ופרס לציור עש מירון סימה 2010.

תמי כץ-פרימן | MORE IS MORE

ההרצאה תתמקד בהיבטים של גודש, עודפות ריבוי והגזמה כפי שבאו לידי ביטוי בתערוכות "אוברקפוט" "מלאכה בנים" "רגשות מעורבים" ו"הגזמה פראית".

תמי כץ-פרימן היא אוצרת אמנות עכשווית, היסטוריונית של אמנות, כותבת ומבקרת שמתגוררת במיאמי כבר למעלה מעשור. היא החלה את פעילותה האוצרותית ב-1992, מאז אצרה תערוכות נושא קבוצתיות ותערוכות יחיד במוזיאונים ובחללי תצוגה מובילים בישראל ובארצות הברית (שם פעלה גם בשנות התשעים). בין השנים 2005-2010 כיהנה כאוצרת הראשית של מוזיאון חיפה לאמנות. ב-2017 אצרה את הביתן הישראלי בביאנלה בוונציה. לקראת סוף 2021 תשוב להתגורר בישראל.

יונתן אמיר | דיסטופיות בחיי יומיום – על יצירתו של יורם קופרמינץ

גוף עבודתו של יורם קופרמינץ עשוי במדיות וסגנונות שונים: מהציורים שצייר בשנות ה-80 וה-90 וספרו "אוקטובר/יומן מלחמה" שראה אור בשלהי אותה תקופה, עבור דרך התצלומים ועבודת הרשת שיצר בעשור הראשון של שנות האלפיים, וכלה בסרטים ועבודות סאונד שהוא יוצר כיום. אולם מבט על מכלול העבודות חושף נקודות משותפות: תחושת קטסטרופה המתעוררת מחדש שוב ושוב בדימויים שונים לגמרי, ואסתטיקה אגרסיבית שמתבטאת במניפולציות עיבוד בוטות, ברגישות גדולה לפגמים ובנטיה להדגשתם. ההרצאה תסקור עבודות של קופרמינץ מתקופות וסדרות שונות, ותנתח את הגודש האסתטי, הרגשי והפוליטי שמאפיין אותן.

יונתן אמיר הוא מבקר אמנות, מרצה ועורך-שותף של כתב העת המקוון לאמנות "ערב רב", ושותף ליסודו ועריכתו של כנס ירושלים לאמנות. אמיר מלמד בביה"ס לאמנות רב-תחומית בשנקר, בביה"ס הדתי הגבוה לאמנות פרדס ובתוכנית לאוצרות במכון שכטר למדעי היהדות. הוא בעל תואר ראשון מהמחלקה לאמנות בבצלאל, תואר שני בלימודי תרבות מהאוניברסיטה העברית, ובימים אלה הוא כותב דוקטורט בחוג לתולדות האמנות באוניברסיטת ב"ג בנגב.